

Za sklem, které pohladí

28.7.2017 5plus2 str. 1 Jablonecko, Semilsko a Trutnovsko

Liščí bouda se po opravě stala klasickou jizerskohorskou sklářskou chalupou

BEDŘICHOV/KRISTIÁNOV / Nádhera. Úžas. Nadšení. Krása. Super. Taková slova padají na adresu opravené Liščí boudy. Sklářskou chalupu v jizerskohorské osadě Kristiánov otevřelo jablonecké Muzeum skla a bižuterie na jaře a většina turistů považuje její novou podobu za povedenou.

V návštěvní knize se ukrývají následující recenze.

„Přenádherná chalupa. Úžasně zrekonstruovaná. Uvnitř kráčí historie. M. Pátková.“

„Moc se nám tu líbilo, krásná přednáška. Moc děkujeme. Ochránci přírody z Osečné.“

„Byli jsme nadšeni obsluhou i širokým sortimentem zboží. Nejvíce nás potěšil výklad pana Čecha.“

„Jsme z Krkonoš. Super! Mičákovi a Fričovi.“ „S citem a umem.“ Občas se objeví také kritický ohlas. „Na rozdíl od původní expozice těžké zklamání ... sály poloprázdné... z modelu Kristiánova zůstal jen fragment... rokajlové perličky všude po podlaze... využití podkroví, též otazník,“ stojí v návštěvní knize.

Sklářská chalupa, dříve známá jako Památník sklářství, pochází ze druhé poloviny 18. století. Po dlouhých letech, kdy se tam nárazově pracovalo na odvrácení jeho zkázy, se roubené stavení dočkalo celkové rekonstrukce.

V přízemí Liščí boudy hledí po dlaních a prstech rokajlové sekané perličky. Německy se jim říká Smelzperlen, anglicky Seed Beads - tedy semínkové perly. Leží ve válci zapuštěném do dřevěné desky. Na jejím konci stojí barevné skleněné tyče v řadě jako vojáci.

„Pokud se někdo prohřabuje rokajlem a drobné korálky propouští mezi prsty, má tady skleněnou terapii,“ říká Libor Čech, správce Liščí boudy v Kristiánově a bývalý záchranář z horské služby. „Když ale každý večer uklízím perličky vysypané na desce a na zemi, tak nemůže být o terapii ani řeč.“

Cesta za sklem, které pohladí

DOKONČENÍ ZE STRANY 1

Jedna z nejhezčích roubených chalup v Jizerských horách se otevřela po více než roční přestávce a ve svých útrobách má novou expozici s názvem Sklářská osada Kristiánov.

„Chceme, aby si ji návštěvníci užili a necítili se jako v muzeu,“ tvrdí Petr Nový, hlavní kurátor Muzea skla a bižuterie, kam Liščí bouda patří. „Ukazujeme výrobu kristiánovské sklárny. Lidé si mohou sáhnout nejenom do rokajlu, ale také na další sklo, které tady vznikalo. Jedná se o repliky. Dochované historické sklo nemůžeme z bezpečnostních důvodů v Kristiánově vystavovat, máme ho ve stálých expozicích jabloneckého muzea.“

Zatímco dříve vyplňovala Liščí boudu významnou měrou přírodovědná expozice od Miloslava Nevrlého, nyní patří roubenka výhradně sklářství v Jizerských horách.

Klíčovým v ní ale zůstává i nadále model osady Kristiánov z éry největšího rozkvetu. Vytvořil ho kokonínský rodák František Ulbrich.

Po kompletní obnově zakotvil model na novém podstavci z odlehčených materiálů. Navíc dobře odolávají výkyvům teplot. Původní překližkový podstavec se při rozebírání modelu před opravou úplně rozpadl.

Roubenka v Kristiánově se během obnovy přiblížila původnímu vzhledu, ale zároveň vstoupila do 21. století. Nepatřičný bonnský šindel na střeše nahradili pokrývači horským štípaným šindelem ze smrku. Kamenné podezdívky budovy prošly opravami nebo je zedníci úplně vyměnili. Zmizely trámy napadené dřevokaznými škůdci.

Tesaři místo nich dodali nové, opracované tradičním řemeslným způsobem. Na roubení bývalé Liščí boudy už nestraší solární panel. Elektřinu pro Památník sklářství dodává benzinový agregát ukrytý v podzemí.

Do skleněných okenních tabulek na půdě je česky a německy vyrytá pověst o Čaroději Tamannovi, jeho ženě a deseti psech s lidskými jmény.

Příběh o Tamannovi, jehož psi kradli z lidských příbytků také skleněné korálky a kamínky, slouží k dobrodružné dětské hře kolem bývalé Liščí boudy, jediného zachovalého stavení z někdejší slavné sklářské osady. Děti hledají Tamannův magický skleněný poklad, zakopaný prý kdysi v okolí roubenky. Nejdříve ale potřebují složit ze dřevěných dílů model sklářské osady. Pak se vypraví na stezku od Liščí boudy k pozůstatkům sklárny, Panskému domu, škole či hřbitovu.

Na konci cesty je čekají jako odměna korálky a kamínky. Na okně půdy však nesmí přehlédnout varování - Mějte ale na paměti, že odnést si můžete jen jeden korálek nebo kamínek. Kdo jich víc popadne, tomu ruka upadne! Děti obdrží v Kristiánově také vyraženou pamětní minci. „Stezka se povedla. Památník sklářství se mi nejvíc líbí při pohledu zvenčí,“ podotýká kreslíř Petr Urban ze Smržovky. Čech s ním souhlasí. Podle něj je nejhezčí sama budova, v níž se expozice Sklářská osada Kristiánov skrývá. „Až do konce druhé světové války byla Liščí bouda místem, kde našli horalové i turisté přístřeší a občerstvení,“ upozorňuje Nový. „Jsme rádi, že se nám povedlo do rekonstrukce zahrnout také bufet s posezením uvnitř Liščí boudy a zastřešenou venkovní terasu.“

Na cestě od Nové Louky na Kneipu jde o jediné občerstvení. Pro ilustraci, tři deci kofoly vyjdou v Liščí boudě na 15 korun. Točenou jedenáctku Skalák si koupíte za 30 korun. Střecha terasy poskytuje lidem útočiště, pokud by je na cestě Jizerskými horami překvapil liják nebo vánice.

Pod terasou se ukrývají staré sklepy s klenbami. Nedaleko od Liščí boudy šumí řeka Kamenice.

Návštěvníci se nyní dostanou až na půdu

„Na rozdíl od doby před rekonstrukcí se návštěvníci dostanou až na půdu. Stále se tam zachovala dvojitá stěna, do níž obyvatelé Liščí boudy ukládali před zimou dřevo, a tak pro něj nemuseli v mrazech chodit ven,“ uvádí správce Čech. „Na půdě jsou dvě houpací sítě. Unesou sto dvacet kilogramů a turisté do nich občas s chutí zalehnou. Jedna paní v ní usnula a spala až do konce otvírací doby, kdy jsem ji vzbudil.“

Přivzukuje mu Petr Holub, starosta Bedřichova, na jehož území Kristiánov leží. „Krásná horská roubenka se musí líbit všem,“ dodává. „Zapadá do krajiny. Hravou expozici ušili autoři na míru

rodinám s dětmi. Mají o důvod navíc trávit dovolenou u nás a neodjíždět do měst pod horami. U chalupy jsou i naše obecní pozemky a chceme tam umístit lavičky, kde si lidé mohou sednout, odpočinout si a třeba posvačit.“

1774 je rok založení sklářské osady v Kristiánově. Jsme rádi, že se povedlo do rekonstrukce zahrnout také bufet s posezením uvnitř Liščí boudy a zastřešenou venkovní terasu.

Foto popis | Mezi návštěvníky Liščí boudy byli letos v létě také ochránci přírody z Osečné. Model historické sklářské osady je zaujal.

Foto autor | FOTO / MILOSLAV LUBAS

Foto popis | Sklářská chalupa Liščí bouda leží u lesa v jizerskohorské osadě Kristiánov. Nedaleko od ní teče řeka Kamenice.

Foto autor | FOTO / ARCHIV MUZEA

Regionální mutace | 5plus2 - Jablonecko

jablonecky.denik.cz

Historické budovy ožily doprovodnými programy

25.7.2017 jablonecky.denik.cz

Lenka Klimentová Cestovní ruch

Liberecký kraj - Již počtvrté mohli lidé navštívit v rámci Dnů lidové architektury vybrané stavby, které jsou pro náš kraj typické. Během letošního ročníku bylo zdarma zpřístupněno celkem čtrnáct objektů a ve většině z nich byl i doprovodný program.

"Na Dny lidové architektury bylo zdarma zpřístupněno více jak deset objektů. Většina z nich běžně slouží jako muzea, která jsou veřejnosti pravidelně přístupná. Letos se proto Liberecký kraj rozhodl, že podpoří oživení staveb doprovodnými programy. Kromě prohlídek objektů, mohli návštěvníci například v Dolních Pertolticích pozorovat, jak se vaří v černé kuchyni nebo jak se praží a mele káva. U bývalého Beranova hostince v Trávníčku si lidé užili historické scénky s hostinským Beranem, vystoupení folklorního souboru Horačky a mohli si zakoupit i zajímavé lokální výrobky z Českosudska. V semilských roubenkách se návštěvníci seznámili s lidovými řemesly, jakými jsou například ruční zpracování ovčího rouna nebo keramická výroba.

Součástí dobového programu byla i zábava pro nejmenší. Postarali se o ni loutkáři, když dětem zahráli oblíbené pohádky. V Janatově mlýně v Buřanech většina příchozích ocenila zejména jeho autenticitu. Mlýn tentokrát nevypadal jako běžné muzeum, ale plně ožil. Návštěvníky prováděli průvodci v dobových kostýmech a lidé mohli vidět v provozu i místní malou vodní elektrárnu, mlýnské složení a

míchačky na těsto. Velký zájem byl i o audiovizuální program ukazující historické i současné fotografie ze mlýna a z posledního pečení v roce 1988.

Do Dnů lidové architektury se zapojily i další objekty. Zdarma mohli lidé vidět také Víseckou rychtu v Kravařích, Památník K. H. Máchy v Doksech, Frýdlantský betlém, Führichův dům v Chrastavě, Bičíkův statek v Příšovicích a Bělišť v Železném Brodě. Nabídka objektů tradičně zapojených do akce Dny lidové architektury se letos rozšířila o další dva výjimečné objekty. Tím prvním byl areál domácí brusičské dílny skla v Harrachově z 18. století, takzvaná Harcubova chalupa, kterou dostalo na konci roku 2016 do správy Severočeské muzeum v Liberci. Objektem provázel ředitel Severočeského muzea a přišli si ho prohlédnout i sami místní obyvatelé, kteří zavzpomínali na rodinu Harcubových. Druhým nově zapojeným a v letošním roce zrekonstruovaným objektem byla takzvaná Liščí bouda na Kristiánově, kterou spravuje Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou.

„Přála bych si, aby se dařilo památky lidové architektury rekonstruovat a vracet jim původní podobu. Bývají to nákladné rekonstrukce a ne vždy na ně majitelé mají prostředky. Příkladem nadšení pro lidovou architekturu a vynikající spolupráce s Libereckým krajem je probíhající rekonstrukce Beranova hostince v Trávníčku, do které se pustili mladí nadšenci ze spolku Dubáci,“ vyzdvihla Květa Vinklátová, radní pro resort kultury, památkové péče a cestovního ruchu.

Při oficiálním zahájení Dnů lidové architektury Čech, Moravy a Slezska, které proběhlo 15. července v Muzeu lidových staveb ve Vysokém Chlumci u Sedlčan, byl Liberecký kraj opakovaně vysoce oceňován za propagaci lidové architektury. Před třemi lety navázal, jako první v republice, na celostátní formát. „Patří za to dík mé předchůdkyni Haně Maierové a kolegům z odboru. Jen mne trochu mrzí, že nám v kraji chybí podobný skanzen, jaký jsem viděla v Chlumci,“ posteskla si na závěr Vinklátová."

URL| http://jablonecky.denik.cz/kultura_reg...ily-doprovodnymi-programy-20170725.html

jablonecky.denik.cz

Historické budovy ožily doprovodnými programy

25.7.2017 jablonecky.denik.cz

Lenka Klimentová Cestovní ruch

Liberecký kraj - Již počtvrté mohli lidé navštívit v rámci Dnů lidové architektury vybrané stavby, které jsou pro náš kraj typické. Během letošního ročníku bylo zdarma zpřístupněno celkem čtrnáct objektů a ve většině z nich byl i doprovodný program.

"Na Dny lidové architektury bylo zdarma zpřístupněno více jak deset objektů. Většina z nich běžně slouží jako muzea, která jsou veřejnosti pravidelně přístupná. Letos se proto Liberecký kraj rozhodl, že podpoří oživení staveb doprovodnými programy. Kromě prohlídek objektů, mohli návštěvníci

například v Dolních Pertolticích pozorovat, jak se vaří v černé kuchyni nebo jak se praží a mele káva. U bývalého Beranova hostince v Trávníčku si lidé užili historické scény s hostinským Beranem, vystoupení folklorního souboru Horačky a mohli si zakoupit i zajímavé lokální výrobky z Českodubská. V semilských roubenkách se návštěvníci seznámili s lidovými řemesly, jakými jsou například ruční zpracování ovčího rouna nebo keramická výroba.

Součástí dobového programu byla i zábava pro nejmenší. Postarali se o ni loutkáři, když dětem zahráli oblíbené pohádky. V Janatově mlýně v Buřanech většina příchozích ocenila zejména jeho autenticitu. Mlýn tentokrát nevypadal jako běžné muzeum, ale plně ožil. Návštěvníky prováděli průvodci v dobových kostýmech a lidé mohli vidět v provozu i místní malou vodní elektrárnu, mlýnské složení a míchačky na těsto. Velký zájem byl i o audiovizuální program ukazující historické i současné fotografie ze mlýna a z posledního pečení v roce 1988.

Do Dnů lidové architektury se zapojily i další objekty. Zdarma mohli lidé vidět také Víseckou rychtu v Kravařích, Památník K. H. Máchy v Doksech, Frýdlantský betlém, Führichův dům v Chrastavě, Bičíkův statek v Příšovicích a Bělišť v Železném Brodě. Nabídka objektů tradičně zapojených do akce Dny lidové architektury se letos rozšířila o další dva výjimečné objekty. Tím prvním byl areál domácí brusičské dílny skla v Harrachově z 18. století, takzvaná Harcubova chalupa, kterou dostalo na konci roku 2016 do správy Severočeské muzeum v Liberci. Objektem provázel ředitel Severočeského muzea a přišli si ho prohlédnout i sami místní obyvatelé, kteří vzpomínali na rodinu Harcubových. **Druhým nově zapojeným a v letošním roce zrekonstruovaným objektem byla takzvaná Liščí bouda na Kristiánově, kterou spravuje Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou.**

„Přála bych si, aby se dařilo památky lidové architektury rekonstruovat a vracet jim původní podobu. Bývají to nákladné rekonstrukce a ne vždy na ně majitelé mají prostředky. Příkladem nadšení pro lidovou architekturu a vynikající spolupráce s Libereckým krajem je probíhající rekonstrukce Beranova hostince v Trávníčku, do které se pustili mladí nadšenci ze spolku Dubáci,“ vyzdvihla Květa Vinklátová, radní pro resort kultury, památkové péče a cestovního ruchu.

Při oficiálním zahájení Dnů lidové architektury Čech, Moravy a Slezska, které proběhlo 15. července v Muzeu lidových staveb ve Vysokém Chlumci u Sedlčan, byl Liberecký kraj opakovaně vysoce oceňován za propagaci lidové architektury. Před třemi lety navázal, jako první v republice, na celostátní formát. „Patří za to díky mé předchůdkyni Haně Maierové a kolegům z odboru. Jen mne trochu mrzí, že nám v kraji chybí podobný skanzen, jaký jsem viděla v Chlumci,“ posteskla si na závěr Vinklátová.“

URL| http://jablonecky.denik.cz/kultura_reg...ily-doprovodnymi-programy-20170725.html

Liščí bouda uklidňuje skleněnou terapií, semínkové perly hladí ruce

18.7.2017 liberec.iDNES.cz
MF DNES, Miloslav Lubas Cestovní ruch

Jedna z nejhezčích chalup v Jizerských horách, Liščí bouda, se otevřela po více než roční přestávce a ve svých útrobách má novou expozici s názvem Sklářská osada Kristiánov. Po dlouhých letech, kdy se tam jen nárazově pracovalo na odvrácení zkázy, se roubené stavení dočkalo celkové rekonstrukce.

Na půdě visí houpací síť, v přízemí Liščí boudy vás laskavě hladí po dlaních a prstech rokajlové sekané perličky. Německy se jim říká Smelzperlen, anglicky Seed Beads - tedy semínkové perly. Leží ve válci, zapuštěném do dřevěné desky. Na jejím konci stojí barevné skleněné tyče v řadě jako vojáci.

„Pokud se někdo prohrabuje rokajlem, nabere si ho do dlaně a drobné korálky propouští mezi prsty, má tady takovou skleněnou terapii,“ říká Libor Čech, správce Liščí boudy v jizerskohorském Kristiánově a bývalý záchranář z horské služby. „Když ale každý večer uklízím perličky vysypané na desce a na zemi, tak nemůže být o terapii ani řeč.“ Návštěvníci se nemají cítit jako v muzeu

Sklářská chalupa v jizerskohorském Kristiánově pochází z druhé poloviny 18. století. „Chceme, aby si ji návštěvníci užili a necítili se jako v muzeu,“ tvrdí Petr Nový, hlavní kurátor Muzea skla a bižuterie, kam Liščí bouda patří.

„Ukazujeme výrobu kristiánovské sklárny. Lidé si mohou sáhnout nejenom do rokajlu, ale také na další sklo, které tady vznikalo. Jedná se o repliky. Dochované historické sklo nemůžeme z bezpečnostních důvodů v Kristiánově vystavovat, máme ho ve stálých expozicích jabloneckého muzea.“

Roubenka v Kristiánově se během obnovy přiblížila původnímu vzhledu, ale zároveň vstoupila do 21. století. Nepatřičný bonnský šindel na střeše nahradili pokrývači horským štípaným šindelem ze smrku. Kamenné podezdívky budovy prošly opravami, nebo je zedníci úplně vyměnili.

Zmizely trámy napadené dřevokaznými škůdci. Tesaři místo nich dodali nové, opracované tradičním řemeslným způsobem. Na roubení bývalé Liščí boudy už nestraší solární panel. Elektřinu pro Památník sklářství dodává benzínový agregát, ukrytý v podzemí.

„Až do konce druhé světové války byla Liščí bouda místem, kde našli horalové i turisté přístřeší a občerstvení,“ upozorňuje Nový. „Jsme rádi, že se nám povedlo do rekonstrukce zahrnout také bufet s posezením uvnitř Památníku sklářství a zastřešenou venkovní terasu.“ Bouda skrývá model osady Kristiánov

Na cestě od Nové Louky na Kneipu jde o jediné občerstvení. Pro ilustraci, tři deci kofoly vyjdou na 15 korun. Točenou jedenáctku Skalák si koupíte za 30 korun. Střecha terasy poskytuje lidem útočiště, pokud je na cestě Jizerskými horami překvapí liják nebo vánice.

Pod terasou se ukrývají staré sklepy s klenbami. Zatímco dříve vyplňovala Liščí boudu významnou měrou přírodovědná expozice od Miloslava Nevrlého, nyní patří roubenka výhradně sklářství v Jizerských horách. Klíčovým v ní ale zůstává i nadále model osady Kristiánov z éry největšího rozkvětu.

Vytvořil ho kokonínský rodák František Ulbrich. Po kompletní obnově zakotvil model na novém podstavci z odlehčených materiálů, které navíc dobře odolávají výkyvům teplot. Původní překližkový podstavec se při rozebírání modelu před opravou úplně rozpadl. Zajímá vás dění v krajích?

Za cenu jednoho vydání získáte všechny regionální přílohy.

„Na rozdíl od doby před rekonstrukcí se návštěvníci dostanou až na půdu. Stále se tam zachovala dvojitá stěna, do níž obyvatelé Liščí boudy ukládali před zimou dřevo, a tak pro něj nemuseli v mrazech chodit ven,“ uvádí správce Čech. „Na půdě jsou dvě houpací sítě. Unesou sto dvacet kilogramů a turisté do nich občas s chutí zalehnou. Jedna paní v ní usnula a spala až do konce otvírací doby, kdy jsem ji vzbudil.“

Do skleněných okenních tabulek na půdě je česky a německy vyrytá pověst o Čaroději Tamannovi, jeho ženě a deseti psech s lidskými jmény. Příběh o Tamannovi, jehož psi kradli z lidských příbytků také skleněné korálky a kamínky, slouží k dobrodružné dětské hře kolem bývalé Liščí boudy, jediného zachovalého stavení z někdejší slavné sklářské osady.

Děti hledají Tamannův magický skleněný poklad, zakopaný prý kdysi v okolí roubenky. Nejdříve ale potřebují složit z dřevěných dílů model sklářské osady. Pak se vypraví na stezku od Liščí boudy k pozůstatkům sklárny, Panskému domu, škole či hřbitovu. Kdo víc korálků popadne, tomu ruka upadne

Na konci cesty je čekají jako odměna korálky a kamínky. Na okně půdy však nesmí přehlédnout varování - Mějte ale na paměti, že odnést si můžete jen jeden korálek nebo kamínek. Kdo jich víc popadne, tomu ruka upadne! Děti obdrží v Kristiánově také vyraženou pamětní minci.

„Stezka se povedla. Památník sklářství se mi nejvíc líbí při pohledu zvenčí,“ podotýká kreslíř Petr Urban ze Smržovky. Čech s ním souhlasí. „Nejhezčí je sama budova, v níž se expozice Sklářská osada Kristiánov skrývá,“ vysvětluje Čech.

Přizvukuje mu Petr Holub, starosta Bedřichova, na jehož území Kristiánov leží. „Krásná horská roubenka se musí líbit všem,“ dodává. „Zapadá do krajiny. Hravou expozici ušili autoři na míru rodinám s dětmi. Mají o důvod navíc trávit dovolenou u nás a neodjíždět do měst pod Jizerskými horami. U chalupy jsou i naše obecní pozemky a chceme tam umístit lavičky, kde si lidé mohou sednout, odpočinout si a třeba posvačit.“

URL| http://liberec.idnes.cz/lisci-bouda-kr...px?c=A170717_154124_liberec-zpravy_jape